

kan være i strid med menneskerettighedskonventionens artikel 6.

For så vidt angår spørgsmålet om sagens oplysning bemærkes, at det som nævnt ovenfor er en betingelse for sagens fremme til udeblivelsesdom, at der er beskikket en forsvarer for den tiltalte. Dette indebærer, at der under eventuel vidneførsel for retten bliver lejlighed for forsvareren til at afhøre vidnet og forlange yderligere vidneførsel. Denne ordning må antages at opfylde kravene i menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 3, litra d, hvorefter den tiltalte har ret til at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner og at få vidner for ham tilsagt og afhørt på samme betingelser som vidner, der føres i mod ham. Det forhold, at tiltalte ikke selv i udeblivelsestilfælde vælger sin forsvarer, kan endvidere ikke antages at stride imod bestemmelsen i artikel 6, stk. 3, litra c, hvorefter tiltalte har ret til bistand af en forsvarer, som han selv har valgt, jf. f.eks. sagen Croissant mod Tyskland (ECHR A 237 B).

Sammenfattende er det derfor Justitsministeriets opfattelse, at anvendelse af den foreslåede ordning ikke er i strid med konventionen.

6. Bistandsværger

6.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 71, stk. 1, kan retten beskikke en bistandsværge for en tiltalt, såfremt der bliver tale om at dømme den pågældende til anbringelse i institution eller i forvaring. Efter bestemmelsens stk. 2 skal retten beskikke en bistandsværge, hvis tiltalte er dømt til anbringelse som nævnt i stk. 1, eller hvis afgørelsen giver mulighed for en sådan anbringelse.

Bistandsværgen skal så vidt muligt være en af den tiltaltes nærmeste pårørende, og den pågældende har efter bestemmelsen til opgave sammen med den beskikkede forsvarer at bistå tiltalte under sagen og – i de tilfælde, hvor der er afsagt dom – at holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Beskikkelsen ophører, når foranstaltningen endeligt ophæves.

Vejledning nr. 353 af 21. juni 1977 (kundgjort i Lovtidende A) og cirkulære nr. 145 af 29. august 1978 indeholder nærmere bestemmelser om bistandsværger.

Vejledningen indeholder en gennemgang af bistandsværgerens opgaver samt regler om refusion af positive udgifter i forbindelse med besøgsrejser og deltagelse i retsmøder.

Cirkulæret om bistandsværger er udfærdiget efter forhandling med Københavns- og Frederiksberg kommuner, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kom-

munernes Landsforening og Advokatrådet og indeholder retningslinier for behandlingen af sager vedrørende beskikkelse af bistandsværger.

Det fremgår af cirkulæret blandt andet, at politiet i tilfælde, hvor det ikke er muligt at beskikke en af tiltaltes pårørende som bistandsværge, skal anmode den pågældendes opholdskommune om at udpege en person, der kan beskikkes som bistandsværge.

6.2. Justitsministeriets overvejelser

Flere kommuner har over for Justitsministeriet peget på, at det i stigende grad volder problemer at få nogen til at påtage sig hvervet som bistandsværge. Dette skyldes navnlig, at bistandsværgerne efter de gældende regler ikke fuldt ud godtgøres de udgifter, der er forbundet med hvervet, og at de ikke tillægges honorar for varetagelsen heraf.

Justitsministeriet har bedt de myndigheder, der berøres af ordningen, om en udtalelse om, hvorvidt der er behov for at ændre reglerne om bistandsværger med henblik på at imødekomme de nærmere ønsker, kommunerne har fremført. Høringssvarene er positive over for en ændring af de gældende regler, og der er i den forbindelse peget på, at man ved udpegning og vederlæggelse af bistandsværger bør anvende regler, der svarer til, hvad der i dag gælder for patientrådgivere efter lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (psykiatriloven).

Efter bekendtgørelse om patientrådgivere (Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 615 af 20. september 1989), som er udstedt i medfør af psykiatriloven, antager statsamtmanden (i Københavns Kommune overpræsidenten) efter ansøgning et antal patientrådgivere, og en fortegnelse herover tilsendes samtlige psykiatriske sygehuse og afdelinger.

Beskikkelse som patientrådgiver sker herefter i det enkelte tilfælde af tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse eller tvangsbehandling ved, at den vagthavende sygeplejerske, medmindre patienten har fremsat anden anmodning, underretter den patientrådgiver, der på fortegnelsen står for tur, om at den pågældende er beskikket for patienten.

Bekendtgørelsen indeholder endvidere nærmere regler om patientrådgiverens opgaver og beføjelser, beskikkelsens ophør m.v. og om vederlag. Vederlaget udbetales til de beskikkede patientrådgivere, der er optaget på fortegnelsen over patientrådgivere, efter takster, der er fastsat efter varigheden af de tvangsindgreb, som patienten har været undergivet. Vederlaget dækker ud over honorar for patientrådgiverens arbejde i forbindelse med besøg, klagesager m.v., tillige de udgifter, der er forbundet med hvervet.